

Uređenje rada od kuće u realnom i javnom sektoru u vrijeme izvanrednih okolnosti izazvanih pandemijom COVID-19

Zbirni podatci

Datum objave: 23.11.2020

Autor:

[Poveznica do dokumenta na portalu EDUS-INFO](#)

Tekst

Uređenje rada od kuće u realnom i javnom sektoru u vrijeme izvanrednih okolnosti izazvanih pandemijom COVID-19

1. Uvod

Autorica u članku obrađuje institut rada na izdvojenom mjestu rada u okolnostima proglašene epidemije bolesti COVID-19, s posebnim naglaskom na uređenje tog instituta u državnim službama i drugim javnim tijelima te u korelaciji s važećim propisima o zaštiti na radu. Kako su to već mnogi autori srodnih članaka objavili, rad od kuće, iako općim propisom o radu predviđen kao mogućnost, do proglašenja ove pandemije odnosno epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 U Republici Hrvatskoj bio je više raritet u radnim odnosima nego praksa. No činjenica je da je on zakonski uređen na način da je člankom 17. Zakona o radu ("Narodne novine" br. 93/14., 127/17., 98/19., dalje u tekstu: ZOR) kojim je utvrđen obvezni sadržaj pisanog ugovora o radu na izdvojenom mjestu rada. Odredba članka 17. ZOR-a iznjedrila je niz pitanja s kojima su se poslodavci susreli kada je navedenu odredbu trebalo primijeniti u praksi.

2. Rad od kuće

Svjetska zdravstvena organizacija proglasila je 11. ožujka 2020. pandemiju kao posljedicu širenja koronavirusa (COVID-19). Nešto ranije, 28. veljače 2020. Hrvatski zavod za javno zdravstvo izdao je

Uputu za poslodavce i radnike¹ u kojoj je razrađen put prijenosa bolesti i simptomi, definicija bliskog kontakta, postupanje u slučaju na sumnju kod bolesti radnika, zatim opće i specifične mjere zaštite koje su poslodavci dužni provoditi.

Obveza je poslodavca organizirati rad kako u uobičajenim okolnostima tako i za vrijeme izvanrednih okolnosti te je bitno istaknuti da ZOR nije izmijenjen i za vrijeme izvanrednih okolnosti izazvanih epidemijom COVID-19 i u području radnih odnosa u cijelosti se primjenjuju svi zakoni i propisi kao i u redovitim uvjetima.

Pored obveze organiziranja rada, poslodavac ima obvezu i organizirati i provoditi zaštitu na radu vodeći računa o prevenciji rizika i zaštitu na radu prilagoditi promijenjenim okolnostima².

Dakle, poslodavcu se kroz obvezu organiziranja rada nametnula kao jedna od mogućnosti i mogućnost određivanja rada na

izdvojenom mjestu rada odnosno rada od kuće³, bilo da radnicima mogu odobriti povremeni rad od kuće u kojem bi se timovi radnika izmjenjivali na tjednoj ili dvotjednoj bazi te trajni rad od kuće, a koje se pojavilo kao opcija za vrijeme pandemije COVID-19.

Rad na izdvojenom mjestu rada uređen je člankom 17. ZOR-a odnosno njime je propisan dodatni obvezni sadržaj ugovora o radu kada se njime uređuje rad od kuće tako da je propisano da ugovor o radu za obavljanje poslova na izdvojenom mjestu rada mora sadržavati i dodatne uglavke o:

- radnom vremenu, rokovima, vremenu i načinu nadzora rada i kvalitete obavljanja poslova radnika;
- strojevima, alatima i opremi za obavljanje poslova koje je poslodavac dužan nabaviti, instalirati i održavati;
- uporabi vlastitih strojeva, alata i druge opreme radnika i naknadi troškova u vezi s time;
- naknadi drugih troškova radniku vezanih uz obavljanje poslove;

U slučaju da takav ugovor ne sadrži dodatni obvezni sadržaj ugovora o radu kad se radi o radu na izdvojenom mjestu rada ZOR propisuje izricanje upravne mjere poslodavcu, tako je člankom 226. stavkom 1. točkom 7. ZOR-a utvrđeno kako će u provedbi inspekcijskog nadzora u području rada inspektor usmenim rješenjem u zapisniku poslodavcu narediti da u ostavljenom roku radniku s kojim je sklopio takav ugovor ponudi izmjenu ugovora koji će sadržavati nedostajuće sastojke, odnosno da dopuni izdanu potvrdu o sklopljenom ugovoru o radu koja ne sadrži sve sastojke propisane odredbama ZOR-a.

Kada se radi o promijenjenim okolnostima kao što se primjerice dogodilo radi posebnih okolnosti izazvanih pandemijom COVID-19, poslodavac može radniku ponuditi rad od kuće odnosno na izdvojenom mjestu rada, a radnik može na to pristati. Ukoliko radnik pristane, on i poslodavac trebali bi pristupiti sklapanju dodatka ugovoru o radu kojim se usuglašavaju bitni sastojci ugovora. Dakle gledajući sa strane poslodavca rad od kuće je mogućnost koju poslodavac može ponuditi radniku, ne i obveza, a gledajući sa strane radnika rad od kuće je pravo koje može prihvatiti, a ne mora. Dakle, kao i kod svakog drugog

ugovora bitno je postići suglasnost volja između ugovornih strana te zatim isto formulirati u obliku dodatka postojećem ugovoru o radu ili u obliku novog ugovora o radu.

Odredbе važećeg ZOR-a o rasporedu radnog vremena, prekovremenom radu, preraspodjeli radnog vremena, noćnom radu i stanci primjenjuju se u istom opsegu i na radu od kuće, ako to nije drukčije uređeno posebnim propisom, kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca ili ugovorom o radu.

Rad od kuće je organizacija rada u kojoj radnik ugovorene poslove obavlja radeći od kuće te je od strane radnika nužno organizirati se na način da i na tako ugovorenom radu uspješno obavlja svoje radne zadatke kao da ih obavlja u prostoriji poslodavca. Radnik je dužan primjenjivati sve zakone i druge propise kao da radi u redovitim uvjetima kad se nalazi na radu u poslovnim prostorijama poslodavca.

Za vrijeme rada od kuće radnik ima pravo na ugovorenu plaću, a koja se obračunava sukladno evidenciji o radnom vremenu radnika koja i dalje mora biti vođena od strane poslodavca te se u istoj mora evidentirati prekid rada od strane radnika zbog nekog drugog osnova (bolovanje, godišnji i dr.). Plaća radnika s kojim poslodavac sklopi ugovor za rad od kuće ne smije biti utvrđena u manjem iznosu nego što iznosi plaća radnika u prostorijama toga poslodavca na istim ili sličnim poslovima.

Bitno je još i istaknuti kako se ugovor o radu na izdvojenom mjestu rada ne može sklopiti za sve poslove, odnosno ZOR je točno utvrdio za koje poslove se takav ugovor ne može sklopiti i tako

sklopljen ugovor predstavlja najteži prekršaj poslodavca⁴

3. Rad od kuće u tijelima državne uprave

Dok su poslodavci u realnom sektoru dužni pri organizaciji rada poštivati opće propise o radu kao i prije pandemije COVID -19, zatim pratiti upute Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i preporuke Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, čelnici tijela državne uprave te stručnim službama Vlade Republike Hrvatske dužni su poštivati Odluke Vlade Republike Hrvatske te se držati uputa koje, uz prethodnu suglasnost Vlade Republike Hrvatske, razradi ministar pravosuđa i uprave.

Tako je Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 22. listopada 2020. donijela Odluku o poduzimanju mjera u tijelima državne uprave za sprječavanje širenja epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 i osiguranje uvjeta za redovito obavljanje poslova u tijelima državne uprave ("Narodne novine", br. 116/20.; dalje u tekstu: Odluka od 22. listopada 2020.). Točkom I. Odluke utvrđeno je kako su tijela državne uprave te uredi i druge stručne službe Vlade Republike Hrvatske, zbog pogoršanja epidemiološke situacije u Republici Hrvatskoj i širenja bolesti COVID-19, dužni poduzeti mjere za sprječavanje širenja epidemije i osiguranje uvjeta za redovito obavljanje poslova iz svog djelokruga. Navedenom Odlukom od 22. listopada 2020. utvrđeno

je kako se ona primjenjuje i na javne službe izuzimajući područje zdravstva, znanosti i obrazovanja i socijalne skrbi, koje su uređene posebnim propisima. Od primjene Odluke izuzeti su i policijski službenici te službenici Civilne zaštite Ministarstva unutarnjih poslova kao i pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske koji obavljaju poslove sukladno zapovijedima glavnog ravnatelja policije, načelnika glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske i ravnatelja civilne zaštite. Ujedno, Odlukom od 22. listopada 2020. utvrđena je obveza Ministra pravosuđa i uprave, uz prethodnu suglasnost predsjednika Vlade Republike Hrvatske, donijeti obvezujuću uputu kojom će utvrditi mjere za sprječavanje širenja epidemije i osiguranje uvjeta za redovito obavljanje poslova u tijelima državne uprave te uredima i drugim stručnim službama Vlade Republike Hrvatske.

Ministar pravosuđa i uprave (dalje u tekstu: nadležni ministar) donio je 2. studenoga 2020. Uputu o mjerama za sprječavanje širenja epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2 i osiguranje uvjeta za redovito obavljanje poslova u tijelima državne uprave te uredima i drugim stručnim službama Vlade Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Uputa).

Uputa sadržava neke već ranije uvedene mjere dok uvodi i neke nove mjere poput obveze izvještavanja Ministarstva pravosuđa i uprave o broju radnika u poslovnim prostorijama i onih na radu od kuće, o čemu će biti nešto više rečeno u nastavku.

Uvodno, Uputom je izričito navedeno kako su tijela državne uprave te uredi i druge stručne službe Vlade Republike Hrvatske obvezni obavljati sve poslove iz svog djelokruga, uz pridržavanje svih općih protuepidemijskih mjera i posebnih preporuka i uputa koje objavi Hrvatski zavod za javno zdravstvo. Uputom je utvrđena i obveza imenovanja Koordinatora za zaštitu od bolesti COVID-19, a koje je obveza čelnika tijela i koju obvezu čelnik tijela mora ispuniti u roku od tri dana od dana donošenja Upute. Obveza je čelnika tijela da o imenovanju, uloži i zadacima koordinatora izvijesti sve zaposlenike kao i da im učini dostupnim njegove kontakt podatke kako bi im mogli prijaviti slučaj zaraze bolešću COVID-19 odmah po saznanju. Obveza je koordinatora pak obavljati aktivnosti vezane za provedbu mjera sprječavanja širenja zaraze bolesti COVID-19 i za osiguranje uvjeta za redovito obavljanje poslova u tijelu.

Ovom mjerom nastoji se osigurati što jednostavniji, jasniji i brži protok informacija o zdravstvenim komplikacijama radnika, a kako bi se što prije poduzele radnje potrebne za sprječavanje širenja virusa među ostalim radnicima. Tako bi se, pogotovo u većim sustavima, izbjeglo kašnjenje informacija i postiglo brže reguliranje statusa onih radnika koji su razvili simptome bolesti COVID-19.

Nadležni ministar Uputom je uređio rad od kuće u tijelima državne uprave, uredima i drugim stručnim službama Vlade Republike Hrvatske. Imajući u vidu točke III. i IV. Odluke od 22. listopada 2020., Uputa bi trebala biti obvezujuća i za javne službe osim u području zdravstva, znanosti i obrazovanja i socijalne skrbi koja se uređuju posebnim propisima. Odlukom su također izuzeti

policijski službenici i službenici Civilne zaštite Ministarstva unutarnjih poslova te pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske koji obavljaju poslove sukladno zapovijedima glavnog ravnatelja policije, načelnika glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske i ravnatelja civilne zaštite.

Točkom II. Upute prvenstveno je naloženo poštivanje fizičke udaljenosti od 2 metra. Sukladno navodima Upute, čelnici tijela državne uprave zajedno s koordinatorima za zaštitu od bolesti COVID-19, dužni su odmah po donošenju Upute, razmotriti i po potrebi prilagoditi prostornu organizaciju tijela državne uprave. Navedena prilagodba prostora podrazumijeva takvu preraspodjelu ukupnog dostupnog uredskog prostora koja omogućava da radnici budu međusobno udaljeni najmanje dva metra. Hoće li to značiti aktivaciju i prenamjenu prostora koji se uobičajeno koriste za sastanke ili druge aktivnosti, razmještaj ili premještaj uredskog namještaja ili rad u smjenama, ostaje na odlučivanje poslodavcu. Za pretpostaviti je da će odluke čelnika tijela ići u smjeru što efikasnijeg i ekonomičnijeg postupanja, odnosno u situacijama gdje adaptacija poslovnog prostora iziskuje dulje vrijeme i velike troškove, neće ju započinjati već će odrediti rad u smjenama gdje je on moguć ili iznaći neki drugi način za postupanje u skladu s ovom mjerom.

Ukoliko se poslodavac i radnik suglase o radu na izdvojenom mjestu rada i jedan i drugi dužni su ispunjavati svoje obveze. Tako poslodavac ima obvezu donositi radnopravne, organizacijske, financijske i druge odluke koje su od utjecaja na cjelokupno poslovanje.

Nadležni ministar je Uputom predvidio mogućnost rada od kuće.

Za razliku od Odluke Vlade Republike Hrvatske od 19. ožujka 2020.

⁵ i Upute⁶ tadašnjeg Ministra uprave, ovim uređenjem rad od kuće je predviđen kao mogućnost, odnosno ako prostorna organizacija tijela državne uprave/stručnih ureda Vlade Republike Hrvatske ne omogućava da radnici budu udaljeni minimalno dva metra jedan od drugog.

Sukladno Uputi, rad od kuće moguće je odrediti državnim službenicima u sljedećim slučajevima:

- 1) za vrijeme trajanja samoizolacije radnika na temelju priložene odgovarajuće potvrde liječnika ili nadležne epidemiološke službe,
- 2) jednom od roditelja ili skrbnika djeteta kojem je predškolska ustanova prestala s radom zbog epidemije ili škola provodi on-line nastavu (I. do IV. razred osnovne škole), na temelju odgovarajućeg dokaza o nastupu tih okolnosti i za vrijeme trajanja tih okolnosti,
- 3) jednom od roditelja ili skrbnika djeteta s poteškoćama u razvoju,
- 4) jednom od roditelja ili skrbnika odraslog djeteta s invaliditetom,
- 5) članu obitelji koji se brine o osobi s invaliditetom,

6) radnicima s invaliditetom,

7) radnicima s kroničnim nezaraznim bolestima na temelju odgovarajuće potvrde liječnika,

8) državnim službenicima kojima u radnom prostoru nije moguće osigurati fizičku udaljenost od drugih zaposlenika od 2 metra, čak ni preraspodjelom ukupno dostupnog uredskog prostora, aktivacijom i prenamjenom prostora koji se uobičajeno koriste za sastanke ili druge aktivnosti, razmještajem ili premještajem uredskog namještaja ili, ako je to moguće, radom u smjenama; pritom će se dotičnim državnim službenicima odrediti rad od kuće na vrijeme od tjedan dana ili dva tjedna, nakon čega će se oni vratiti na posao u prostorije tijela državne uprave, a na rad od kuće u istom trajanju uputit će se drugi državni službenik koji radi u istom radnom prostoru.

Nastavno, u Uputi se navodi kako se rad od kuće određuje na zahtjev državnog službenika uz njegovu potvrdu da ima odgovarajuće uvjete za takav rad kao i da se rad državnog službenika može tako organizirati, odnosno da se na taj način može osigurati uredno izvršavanje poslova.

Uputa je razradila i kojim se državnim službenicima ne može odrediti rad od kuće, a to su oni koji svoju službu obavljaju u uredskom prostoru u kojem borave sami ili u kojem je osigurana međusobna fizička udaljenost od dva metra među radnicima.

Nadalje, rad od kuće ne mogu, sukladno Uputi, obavljati radnici koji rade poslove koji obuhvaćaju svakodnevni neposredni rad sa strankama (npr. na šalterima) ili s povjerljivim dokumentima, poslovi koji se po prirodi stvari ne mogu obavljati od kuće (npr. poslovi osiguranja objekata, dostave, ekonomata), poslovi namještenika (npr. poslovi domara, vozača, kuhara, čistača i dr.) ili poslovi za koje nije moguće osigurati tehničke uvjete izvan tijela državne uprave. No, ukoliko takav posao obavljaju namještenici koji ispunjavaju uvjete za rad od kuće, čelnik tijela može svojom odlukom odrediti da se ti poslovi obavljaju u skupinama koje se izmjenjuju svakih tjedan dana ili svaka dva tjedna.

Nova obveza je obveza izvješćivanja po kojoj se nalaže tijelima državne uprave, jednom tjedno - petkom, izvješćivati Ministarstvo pravosuđa i uprave o broju zaposlenika kojima je određen rad od kuće i rad u smjenama na temelju Upute, stoga su dužni dostaviti obavijest o ukupnom broju zaposlenih i broju prisutnih na radnom mjestu taj dan.

Nadzor nad odobrenim radom od kuće predlaže se provoditi na više načina. Tako se navodi da se nadzor obavlja svakodnevnom komunikacijom s nadređenima kojom se uspostavlja nadzor nad izvršenim obvezama odnosno obavljenom poslu, zatim dostavom izvješća o radu i dr., a čime se ostavlja prostor čelnicima tijela izabrati metodu kojom će najbolje pratiti izvršenja rada zaposlenih. Isto tako, Uputa je također predvidjela da u situacijama kada se radnici nalaze na radu od kuće zbog određene mjere samoizolacije, nisu u obvezi slijediti upute poslodavca koje bi iziskivala kršenje te mjere. Vezano uz evidenciju rada, tijela

državne uprave dužna su voditi evidenciju o radnom vremenu službenika koji radi od kuće te odgovara za točnost podataka u evidenciji.

Pravo na plaću propisano je tako da se za rad od kuće kao i za rad u smjenama, radnicima isplaćuje plaća utvrđena za radno mjesto na kojem su raspoređeni kao i ostala materijalna prava sukladno važećem Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike, osim prava na naknadu troškova prijevoza dolaska na posao i odlaska s posla za vrijeme dok su radnici na radu od kuće.

Sukladno Odluci Vlade Republike Hrvatske od 19. ožujka 2020. bilo je određeno kako će se u tijelima državne uprave obavljati samo nužni i neodgodivi poslovi kao i broj državnih službenika i namještenika (nužnog osoblja) potrebnih za obavljanje tih poslova. Ostali službenici i namještenici, koji nisu raspoređeni u nužno osoblje, po Odluci Vlade Republike Hrvatske od 19. ožujka 2020., bili su obvezni rad obavljati od kuće, radnim danom i u propisanom radnom vremenu. Ta Odluka stavljena je izvan snage u svibnju 2020.

Sukladno Odluci Vlade Republike Hrvatske od 22. listopada 2020. i Uputi donesenoj temeljem te Odluke, rad u tijelima državne uprave za vrijeme trajanja epidemije bolesti COVID-19 mora se obavljati u punom opsegu, a rad od kuće u tijelima državne uprave predviđen je kao mogućnost u već spomenutim taksativno navedenim slučajevima.

4. Provedba propisa o zaštiti na radu kod rada na izdvojenom mjestu rada

Sukladno odredbi članka 4. stavka 1. Zakona o zaštiti na radu (dalje u tekstu: ZZNR) odredbe istog primjenjuju se u svim djelatnostima u kojima radnici obavljaju poslove za poslodavca te je prema odredbi članka 19. stavka 1. ZZNR poslodavac odgovoran za organiziranje i provođenje zaštite na radu radnika u svim dijelovima organizacije rada i u svim radnim postupcima neovisno o tome radi li se o radu na izdvojenom mjestu rada, povremenom, pretežitom ili stalnom obavljanju poslova. Sukladno članku 3. stavku 1. točki 5. ZZNR-a izdvojeno mjesto rada je mjesto rada u kojem radnik ugovoreni posao obavlja kod kuće ili drugom prostoru koji nije prostor poslodavca.

Imajući u vidu obvezu poslodavca koja proizlazi iz odredbi ZZNR-u

i Pravilnika o izradi procjene rizika⁷ poslodavac je obavezan dokumentirati procjenu rizika. No, izmjenama i dopunama predmetnog pravilnika iz 2019. godine, propisano je da poslodavac nema obvezu dokumentiranja procjene rizika za poslove koje radnik povremeno obavlja na izdvojenom mjestu rada, ako su to administrativni, uredski i slični poslovi za koje je u skladu s odredbama Pravilnika o izradi procjene rizika prethodno procijenjen i dokumentiran mali rizik i koje radnik redovito obavlja u prostoru poslodavca.

Pod povremenim obavljanjem poslova na izdvojenom mjestu rada

podrazumijeva se vremensko razdoblje provedeno na radu (neovisno tjedno ili mjesečno) koje je manje od 50% od ukupnog radnog vremena koje je radnik ugovorio s poslodavcem te takav rad karakterizira dobrovoljnost i pristanak objiju strana.

Sukladno objavljenom mišljenju Ministarstva rada i mirovinskog sustava od 27. listopada 2020., dostupno na mrežnoj stranici

predmetnog ministarstva⁸, u najvećem broju slučajeva rada od kuće obavljat će se administrativni poslovi niskog rizika, u okruženju mjesta rada sa zaslonskom (računalnom) opremom, pa će zahtjeve u odnosu na prirodu poslova i veličinu rizika biti moguće osigurati i kod kuće radnika.

Također, imajući na umu činjenicu da stan, kuća ili drugi prostor u kojem radnik obavlja poslove s malim rizicima za poslodavca nije objekt namijenjen za rad već stambeni objekt ili objekt druge namjene, neovisno radi li se o povremenom, pretežitom ili stalnom obavljanju navedenih poslova sukladno članku 3. stavku 3. Pravilnika o zaštiti na radu za mjesta rada ("Narodne novine", br. 105/20.) obveze propisane tim Pravilnikom primjenjivat će se u onoj mjeri u kojoj ih je moguće osigurati u odnosu na osnovnu namjenu stambenog prostora i u skladu s prirodom poslova i veličinom rizika za poslove koje radnik obavlja u tom prostoru za poslodavca.

Isto tako, Ministarstvo rada i mirovinskog sustava mišljenja je kako u prostoru neovisno o tome radi li se o stalnom, pretežitom ili povremenom obavljanju administrativnih, uredskih i sličnih poslova s malim rizicima ne postoji obveza ispitivanja radne opreme i radnog okoliša u smislu odredbi Pravilnika o pregledu i ispitivanju radne opreme ("Narodne novine", broj 16/16.) i Pravilnika o ispitivanju radnog okoliša ("Narodne novine", broj 16/16.) te da se u slučaju kad radnik sam obavlja navedene poslove u stanu ili kući ne primjenjuju odredbe propisa zaštite na radu vezano za evakuaciju i spašavanje te pružanja prve pomoći.

Rad na izdvojenom mjestu rada odnosno rad od kuće, prema mišljenju autorice, treba biti rezultat suglasnosti volja dviju strana, poslodavca i radnika, te je svakako preporučljivo ugovorom (ili dodatkom ugovoru) utvrditi obveze radnika vezano uz zaštitu na radu, odnosno i od radnika tražiti da se za vrijeme rada od kuće pridržava svih propisa o zaštiti na radu.

Vezano uz mogućnost prijave ozljede na radu nastale tijekom rada od kuće Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (dalje u tekstu: HZZO) na svojim je mrežnim stranicama objavilo uputu od 25.

ožujka 2020. godine⁹. Iz navedene upute proizlazi kako je prijavu o ozljedi na radu odnosno zahtjev za utvrđivanjem ozljede na radu te medicinsku i drugu dokumentaciju kojom se može dokazati da je nastanak ozljede i mjesto nastanka ozljede uzročno posljedično vezano uz obvezu i proces rada, odnosno obavljanja djelatnosti, potrebno je također priložiti i ugovor o radu kojim je moguće dokazati status radnika na izdvojenom mjestu rada, kao i potvrdu poslodavca s evidencijom o radnom vremenu te zapisnik o inspekcijskom nadzoru nadležnog tijela, ako je nadzor obavljen, odnosno drugi dokaz kojim se mogu utvrditi uvjeti rada na

izdvojenom mjestu rada koji su uređeni propisima o radu i zaštiti na radu. HZZO se u svojoj uputi poziva na smjernice Ministarstva rada i mirovinskoga sustava koje pak naglašava slučajeve "bitno promijenjenih okolnosti, a koje se nisu mogle predvidjeti, niti spriječiti". Takva situacija se ostvarila pandemijskim širenjem koronavirusne bolesti, a zbog čega se dopušta poslodavcu i radniku da sporazumno izmjene odredbe Ugovora o radu. Pri tome, treba imati na umu obvezu poslodavca da radniku osigura uvjete za rad, da vodi brigu o organizaciji posla i sigurnosti radnika, opremi potrebnoj za obavljanje rada te radnom vremenu i odmorima koje je dužan osigurati u skladu s općim propisom o radu. S druge strane, radniku bi trebalo utvrditi obvezu da i na takvom radu izvršava sve obveze iz radnog odnosa s dužnom pažnjom te da vodi računa o svojoj sigurnosti i zaštiti zdravlja kao i sigurnosti i zaštiti zdravlja ostalih radnika.

011-02/20-01/76, URBROJ: 515-01/1-20-3 od 19. ožujka 2020.

7 Pravilnik o izradi procjene rizika ("Narodne novine", broj 112/14. i 129/19.)

8 Dostupno na <https://uznr.mrms.hr/obavljanje-poslova-na-izdvojenom-mjestu-rada-i-oslobada-je-od-obveze-dokumentiranja-procjene-rizika/>

9 Uputa dostupna na: <https://www.hup.hr/uputa-hzzo-a-rad-k-od-kuce-prijava-ozljede-na-radu.aspx>

5. Zaključak

Kao što je uvodno rečeno, iako zakonom predviđen, rad na izdvojenom mjestu rada, odnosno rad od kuće u Republici Hrvatskoj nije bio često upotrebljavan institut u radnim odnosima prije pandemije bolesti COVID-19 stoga je, uslijed ove pandemije, došlo do raznih tumačenja i provedbe u praksi. Ostaje za vidjeti hoće li postupanja poslodavaca i radnika biti predmet sudskih sporova te koje će stavove sudovi zauzimati u takvim predmetima.

Branka Erić, mag. iur., univ. spec. oec.

1 Uputa za poslodavce i radnike vezano uz nCoV bolesti (COVID-19), KLASA: 008-02/20-09/1, URBROJ: 381-09-92-20-1 od 28. veljače 2020.

2 Članak 17. Zakona o zaštiti na radu ("Narodne novine" br. 71/14., 118/14., 154/14., 94/18., 96/18.: dalje: ZZNR)

3 Iako je rad na izdvojenom mjestu rada širi pojam od rada od kuće, u ovom članku autorica će rad na izdvojenom mjestu rada i rad od kuće upotrebljavati u jednakom značenju.

4 Člankom 17. stavkom 4. u svezi s člankom 64. stavkom 1. ZOR-u utvrđeno je kako se takav ugovor o radu na izdvojenom mjestu rada ne može sklopiti za poslove na kojima, uz primjenu mjera zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, nije moguće zaštititi radnika od štetnih utjecaja.

5 Odluka o organizaciji rada tijela državne uprave za vrijeme trajanja epidemije bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2, ("Narodne novine", br. 32/2020.)

6 Uputa za rad tijela državne uprave u vezi s pojavom bolesti COVID-19 uzrokovane virusom SARS-CoV-2, KLASA: